

Fietsroute langs de waterwegen van Coevorden

(lengte 42 km)

Algemene informatie:

Coevorden heeft zijn ontstaan te danken aan het water.

Te midden van moerassen en riviertjes ontstond Coevorden aan een doorwaadbare plaats (voorde) voor koeien. Het eerste officiële document waarin sprake is van de naam Coevorden, is een oorkonde uit het jaar 1148.

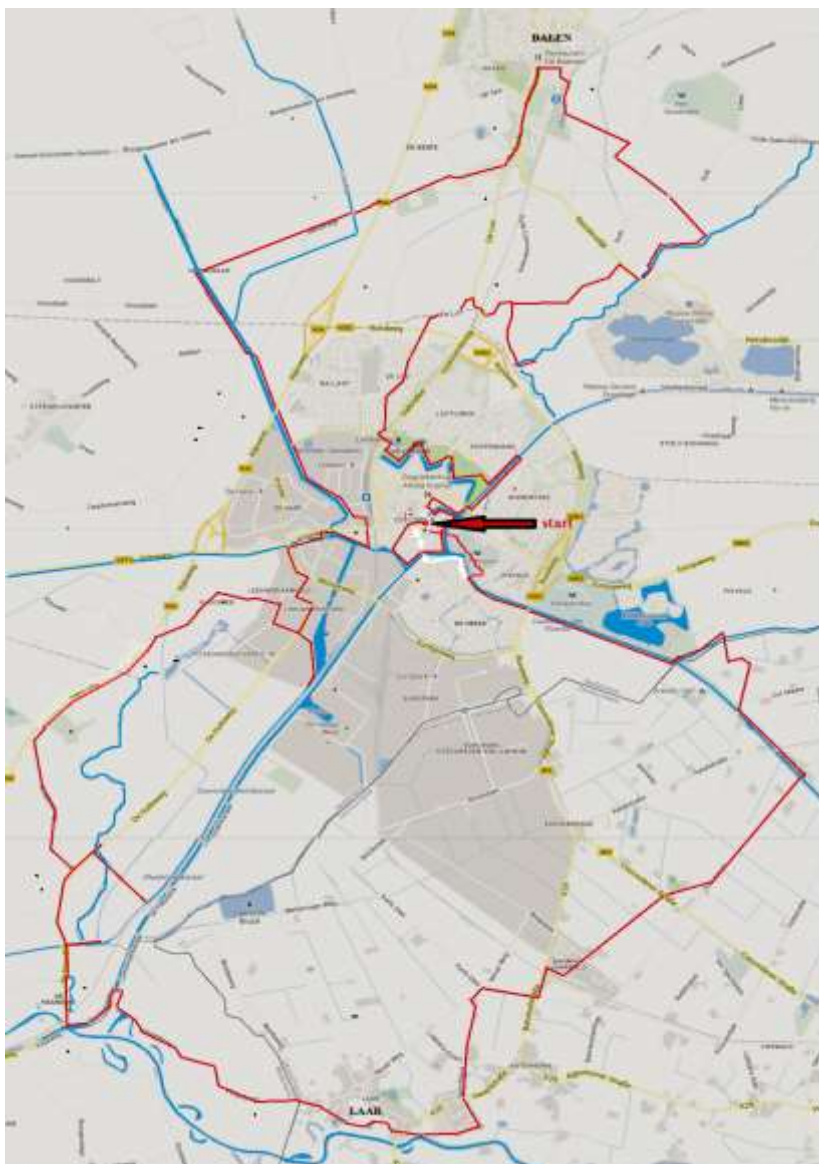
Via de doorwaadbare plaats, destijds de enige in de wijde omgeving, ontstond een handelsroute en zo groeide Coevorden uit tot een belangrijke handelsstad.

Tussen 1600 en 1610 werden de eerste vestingwerken aangelegd; later is dit uitgebreid tot 7 bastions en een dubbele vestinggracht rondom Coevorden; een deel hiervan is nog bewaard gebleven.

Een aantal rivieren kwam in de vestinggracht samen. De belangrijkste hiervan zijn het Loodiep, het Drostendiep en het Schoonebeekerdiep. Het water werd afgevoerd via de Kleine Vecht naar de Overijsselse Vecht.

Omdat de afvoercapaciteit van de Kleine Vecht te gering was, met overstromingen als gevolg, is het afwateringskanaal gegraven. Tijdens de ontginning van de veengronden in Drenthe zijn talrijke kanalen gegraven voor het afvoeren van de turf; bovendien hadden ze voor het overige handelsverkeer een belangrijke betekenis. Ook vandaag de dag wordt een aantal kanalen nog steeds gebruikt voor het vervoer van goederen (o.a. zand, grind, kunstmest en granen).

's Zomers worden ze druk bevaren door de pleziervaart.

De fietsroute loopt zoveel mogelijk langs de genoemde riviertjes en kanalen, door een afwisselend landschap.

De totale lengte bedraagt ruim 40 km en gaat gedeeltelijk door Duitsland.

Hiernaast staat het overzichtskaartje, met daarop de route in rood aangegeven.

Het is mogelijk om de route in twee etappes te fietsen; ook kan de route eenvoudig worden ingekort, al mis je dan natuurlijk wel een gedeelte van de schitterende omgeving van Coevorden.

Achteraan staat een kaartje met daarop alle waterwegen rond Coevorden en tevens een kaart uit 1930 waarop nog een groot deel van de vesting te zien is.

De fietsroute is een initiatief van de **Havenvereniging Coevorden**.

Wij hopen dat je veel genoeg beleeft aan deze fietsroute; je zult ontdekken dat Coevorden een echte waterstad is met een grote verscheidenheid aan waterwegen.

www.havenverenigingcoevorden.nl

Routebeschrijving:

De fietsroute begint in het centrum van Coevorden aan de kop van de binnenhaven.

De **binnenhaven** van Coevorden is in gebruik als passantenhaven voor de pleziervaart. Het grasveld naast het bankgebouw was vroeger een deel van de haven; hier werden de goederen gelost en per rails (stoomtram) of met paard en wagen verder vervoerd. Er zijn plannen om de haven weer terug te brengen naar de oorspronkelijke grootte.

De markt recht oversteken de Kerkstraat in. Bij de Spoorhaven linksaf langs het water.

De **Spoorhaven** wordt gebruikt als ligplaats voor vrachtschepen; vroeger werden de goederen hier gelost en per spoor verder vervoerd. De eerste bocht naar links is één van de bastions van de binnenste vestinggracht (bastion Utrecht). Hier zien we rechts de aansluiting van het **kanaal Coevorden-Almelo**.

De vesting Coevorden kende 7 bastions. Het aantal en de onderlinge afstand werden bepaald door de schootsafstand van de kanonnen die op de bastions stonden.

Bij de Benteimerbrug rechtdoor langs het water, naar de binnenhaven.

Vóór en na de Benteimerbrug zijn in 2008 2 nieuwe havens gegraven, de gashaven (voormalige gasfabriek) en de melkhaven (voormalige melkfabriek). Na de Benteimerbrug zien we in de eerste bocht (bastion Zeeland) de aansluiting van het **Picardiekanaal**. Onze route loopt hier langs de **binnenste vestinggracht**. Bij het volgende bastion (bastion Holland) begint het Stieltjeskanaal.

Bij de binnenhaven de fietsbrug over, richting het kasteel. Vóór het kasteel rechtsaf en daarna weer rechtsaf de Burg. Gautiersingel in, naar het Stieltjeskanaal.

Bij de brug deze oversteken en verder fietsen aan de overzijde langs het Stieltjeskanaal.

Het **Stieltjeskanaal** is gegraven in 1884 en staat in verbinding met de Hoogeveense vaart, met verbindingen naar Meppel, Emmen, Ter Apel en Duitsland.

Rechts van de weg zien we nog de restanten van **het Drostendiep**.

Over de fietsbrug (Het Vonder) en weer terug langs de andere kant van het Stieltjeskanaal, tot voorbij het bejaardenhuis. Hier rechtsaf, het fietspad langs de vestinggracht volgen.

We rijden hier langs de **buitenste vestingsgracht**. Duidelijk herkenbaar zijn de punten van de bastions.

De vestinggracht blijven volgen tot bij de rotonde. De rotonde driekwart rond, het spoor oversteken en direct rechts de Looweg op. De Looweg blijven volgen (bij 3-sprong rechts aanhouden), onder het viaduct door, tot aan de weg naar Dalen. Aan 't eind van de Looweg rechtsaf, het spoor over en direct weer linksaf richting Huttenheugte.

Bij de volgende viersprong gaat onze route rechtdoor, maar je kunt hier even rechtsaf, de doodlopende weg in (Achterloo). Aan het eind van deze weg kom je bij het Drostendiep.

Hier zien we hoe het **Drostendiep** richting Coevorden stroomt en afbuigt richting het Stieltjeskanaal. Vroeger liep het Drostendiep door tot aan de vestinggracht rond Coevorden. Helaas loopt er geen fietspad langs het Drostendiep, zodat we weer terug moeten naar de viersprong; daar rechtsaf richting Huttenheugte.

Bij de driesprong(Reindersdijk) rechtsaf tot aan het Drostendiep.

Hier linksaf, het schelpenpad op, langs het **Drostendiep**.

Aan het eind van het schelpenpad linksaf en verder via het fietspad naar Dalen.
Aan het eind van het fietspad rechtsaf de weg op en na 100 m linksaf, fietspad op.
Aan het eind van dit fietspad rechtsaf (Reindersdijk), achter het station langs en de spoorbaan oversteken.
Over het spoor rechts en de 1e weg links, naar het centrum van Dalen.

Hier linksaf richting Coevorden. Na 1 km rechtsaf (Achterbente).
Vorbij de waterwinning onder de snelweg door.

*We kruisen nu het **Loodiep**. Evenals het Drostendiep stroomt ook hier het water vanuit de hoger gelegen delen van Drenthe naar Coevorden. Vroeger liep het Loodiep rechtstreeks naar de gracht rond Coevorden. Nu is het laatste deel afgebogen en gekanaliseerd. In de verte zien we links het Loodiep door de weilanden stromen.*

Doorrijden tot aan het Zwinderse kanaal. Over de brug linksaf.

*Het **kanaal Coevorden-Zwinderen** is pas in 1938 gereedgekomen. Het vormt een verbinding tussen Coevorden en de Hooogeveensevaart. Helaas is dit kanaal door de aanwezigheid van enkele vaste lage bruggen, ongeschikt voor de scheepvaart. Net voorbij de sluis zien we links hoe het Loopediep in het kanaal uitkomt.*

Doorrijden langs het kanaal, de voorrangsweg recht oversteken om zo weer Coevorden binnen te komen.

Waar het kanaal rechtsaf buigt (een van de bastions van de vestinggracht van Coevorden) de weg blijven volgen tot aan het spoor.

Bij de spoorwegovergang recht oversteken

(doodlopende weg langs het politiebureau) en doorrijden tot aan het water.

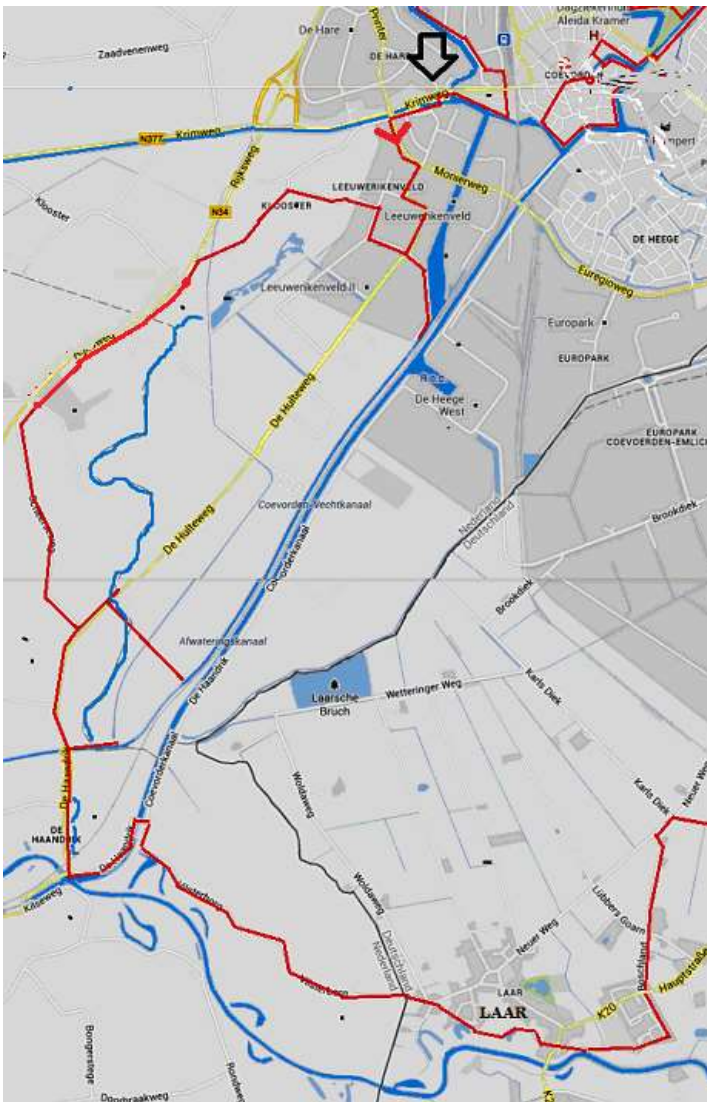
Links zien we de spoorbrug (hefbrug), waarover de treinen rijden van Coevorden naar Zwolle en in de toekomst waarschijnlijk ook naar Emlichheim (Dld).

Nu rechtsaf, het tegelpad op, langs het water.

*We rijden hier weer langs een deel van de voormalige (buitenste) **vestinggracht**. Links zien we het **Afwateringskanaal** met aan beide zijden de zand- en grindhandel en turfstrooisel industrieën. Het Afwateringskanaal is gegraven in 1922 om het water dat vanuit het noorden richting Coevorden stroomt af te voeren naar de Overijsselse Vecht. De **Kleine Vecht** die we verderop tegenkomen, sloot oorspronkelijk hier aan op de gracht.*

Het water blijven volgen, over de Krimbrug en daarna linksaf de sluis over.
Direkt over de sluis rechts, langs de Lutterhoofdijk naar de voorrangsweg.

De **Lutterhoofdwijk** is een van de oudste kanalen van Coevorden. Met het graven ervan is in 1827 begonnen. Het laatste deel is gereed gekomen in 1867. Hiermee kreeg Coevorden een verbinding met de Dedemsvaart, destijds een belangrijke vaarweg naar het midden en westen van het land.

Linksaf de voorrangsweg op en daarna 1ste weg rechts (Einsteinweg). Bij de driesprong linksaf. Bij de volgende kruising gaan we even linksaf (Bellweg) naar het water.

Hier komen het **Afwateringskanaal** en het **kanaal Coevorden-Almelo** bij elkaar.

Tussen beide kanalen ligt een spoordijk van de trein naar Zwolle.

Aan de overkant van het kanaal zien we scheepswerf De Vliet. Iets verder ligt aan de overkant van het kanaal de nieuwe **industrialhaven** van Coevorden, waar grote schepen kunnen laden en lossen en de goederen per spoor of vrachtauto verder vervoerd worden naar Duistland en verder Europa en Azië in.

Weer terug naar de kruising en nu recht door de Stevinweg in. In de bocht rechts aanhouden en daarna linksaf (Lorentzweg) naar het dorp Klooster. In Klooster linksaf.

Vroeger heeft hier een klooster gestaan; de exacte plaats is echter nog nooit gevonden. Dit gebied is ook beroemd om de vele veldslagen die er hebben plaatsgevonden; in een van de laatste huizen (nr 49) is een kogel, die bij opgravingen gevonden is, in de muur gemetseld.

Aan het eind van Klooster passeren we de **Kleine Vecht**. Deze is hier gekanaliseerd; vroeger sloot de kleine Vecht aan op de gracht en was een belangrijke vaarroute voor Coevorden (o.a. met de Zomp). Voordat het afwateringskanaal gegraven is, moest alle water vanuit Coevorden via deze rivier worden afgevoerd naar de Overijsselse Vecht.

Het riviertje loopt langs het landgoed De Groote Scheere. Dit is particulier bezit en jammer genoeg niet voor publiek toegankelijk. We rijden daarom om het landgoed heen om zo weer bij het dal van de Kleine Vecht te komen.

Aan de oostkant van de snelweg blijven. Bij het landgoed "Groote Scheere" links aanhouden (Scheerseweg) en deze weg volgen tot aan de driesprong (De Haandrik). Hier linksaf.

Even voorbij de doodlopende weg (Holterweg 9-11) zien we links de **Kleine Vecht** richting Coevorden stromen. De rivier vormt hier de grens tussen Drenthe en Overijssel.

De doodlopende weg (holterweg 9-11) in naar de stuw in het afwateringskanaal.

Het eerste deel van deze weg loopt nog langs de Kleine Vecht, die hier tot een slotje is gereduceerd. Aan het eind van de weg komen we bij het Afwateringskanaal. Ongeveer 300 m. rechts van ons buigt het kanaal af naar Gramsbergen, waar het in de **Overijsselse Vecht** uitkomt.

Bij droog weer kunnen we over de dijk naar de brug; anders moeten we weer terug naar de doorgaande weg (De Haandrik) en linksaf naar het sluizencomplex.

Onderweg passeren we nog eenmaal het Afwateringskanaal; even verderop zien we links van de weg nog enkele restanten van de Kleine Vecht.

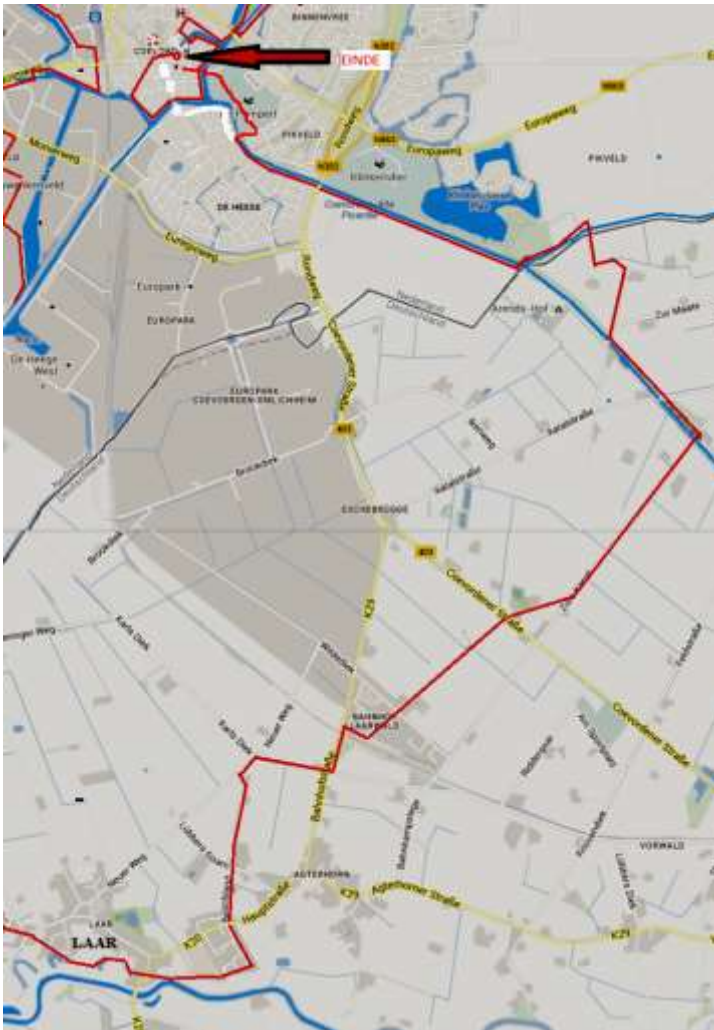
Na de spoorwegovergang zien we hoe de **Overijsselse Vecht** het **kanaal van Coevorden-Almelo** kruist. Om de waterstand te kunnen regelen zijn in het kanaal twee sluisen aangelegd, één aan iedere kant van de kruising met de Vecht (de Coevordersluis en de Haandriksluis). Ook in de Vecht richting Hardenberg is nog een sluis aangebracht.

De route loopt na de spoorwegovergang linksaf naar de Coevordersluis. Over de brug direkt rechtsaf en de weg volgen (Vilsterborg) naar het Duitse plaatsje Laar.

We rijden hier langs het stroomgebied van de Overijsselse Vecht. Aan beide zijden van de rivier bevinden zich nog restanten van de oude bedding, uit de tijd dat de rivier nog sterker kronkelde dan hij nu doet.

In Laar aangekomen rechtsaf de Bochenstrasze in. Na een paar honderd meter rechtsaf de dijk op en over het fietspad langs de Vecht, tot aan de kerk. Hier rechtdoor langs de uit 1806 stammende windmolen. Na ca 300 m (bij de laatste huizen) linksaf (Südesch), naar de voorrangsweg. Deze oversteken (Boschland).

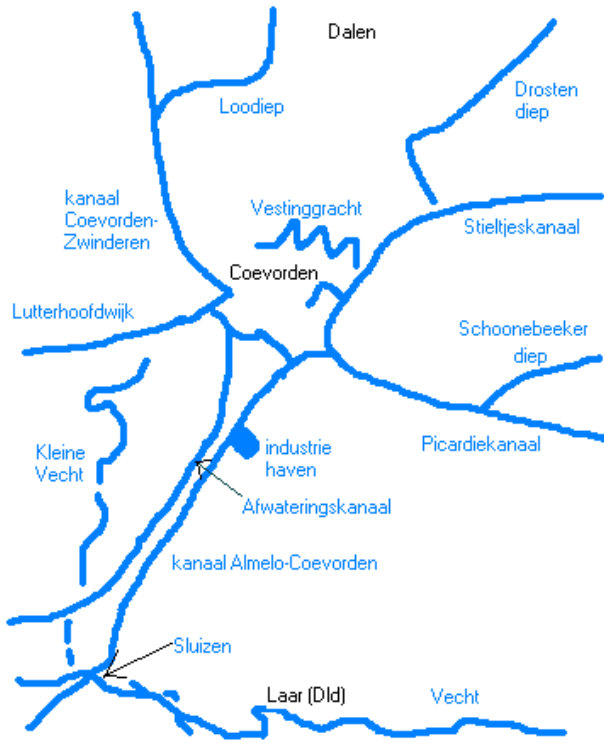
Einde weg rechtsaf (Neuer Weg) en nogmaals rechtsaf (KarlsDiek). Bij de volgende kruising (voorrangsweg) linksaf richting Coevorden. Direkt over de spoorlijn van de Bentheimer Eisenbahn rechtsaf achter het station van Laarwald langs. De Laarwalder strasze volgen. Bij de voorrangsweg aangekomen, deze recht oversteken. Even verder op de driesprong links aanhouden. Doorrijden tot de sluis in het Alte-Picardiekanaal.

*Het kanaal Coevorden-**Alte Picardie** is in 1877 gegraven. Het eerste gedeelte ervan vormt de verbinding tussen het Schoonebeekerdiep en de grachten van Coevorden.*

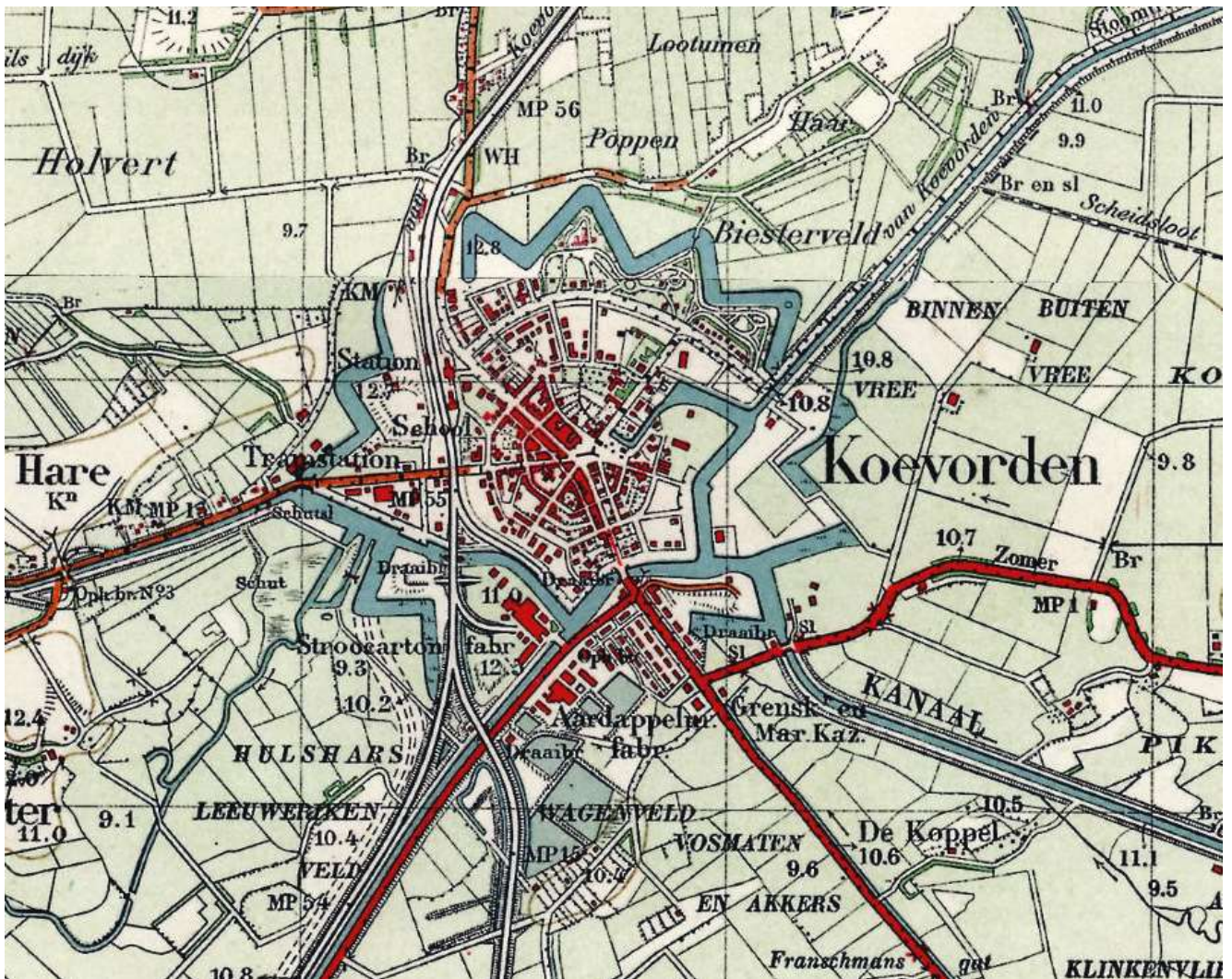
De brug over het Picardiekanaal oversteken en linksaf langs het Picardiekanaal. Bij de tweede brug (houten brug) rechtsaf (zur Grenzaa). Deze weg volgen tot de brug over het Schoonebeekerdiep. Over de brug linksaf.

*Het **Schoonebeekerdiep** vormt de grens tussen Nederland en Duitsland. Hiervandaan loopt een hele mooie fietsroute langs het Schoonebeekerdiep naar Schoonebeek, vanwaar je via Emlichheim lang het Alte-Picardiekanaal terug kunt rijden naar Coevorden. De lengte ervan (ca. 20 km) is echter te veel om het in deze route op te nemen. Even verderop zie je het Schoonebeekerdiep in het Alte-Picardiekanaal uitkomen.*

Over de houten brug en doorrijden langs het Picardie-kanaal, naar Coevorden. Aan het eind van de weg, bij de brug, rechtsaf en daarna linksaf langs de tennisbaan. Voorbij het zwembad links de Pampertbrug over en rechtdoorrijden naar het centrum van Coevorden, het eindpunt van onze tocht.

De wateren rond Coevorden

Coevorden, ca 1930